

Recensie

Grishams sympathie voor de *underdog*

Met zijn nieuwste thriller gaat de Amerikaanse auteur John Grisham door met wat hij al jaren doet. En dat maakt *De afperser* tot een must voor in ieder advocatenkerstpakket.

Tekst: Tim van den Brink

Als er van een auteur met een groot oeuvre een nieuw boek uitkomt, ben je toch enigszins bevreesd voor het resultaat. Bevestigt de laatste uitgave de status van de schrijver of wordt het nu echt tijd om te stoppen? John Grisham lijkt van dit soort afwegingen niet wakker te liggen. De Amerikaanse auteur blijft maar doorgaan en met *De afperser* levert deze veel-schrijver inmiddels zijn 22ste thriller af. Malcom Bannister is veroordeeld tot 10 jaar gevangenisstraf. Deze zwarte advocaat wordt door FBI agenten gearresteerd tijdens een onderzoek naar witwasfraude bij een uraniumconcern. Bannister is verbitterd: zijn veroordeling is *rücksichtslos* tot stand gekomen en het vonnis kost hem zijn huwelijk en de relatie met zijn zoon. Bovendien vernietigt de straf zijn carrière bij een klein advocatenkantoor dat met moeite overeind blijft in een racistische omgeving. Geroyeerd als advocaat besluit Bannister zijn juridische kennis nu in te zetten voor de ultieme poging vervroegd te worden vrijgelaten.

Die kans doet zich voor als federaal rechter Raymond Fawcett wordt doodgeschoten, een gebeurtenis die alle kranten haalt. En het slachtoffer is geen onbekende voor Bannister. Fawcett was de man die het strenge oordeel over hem uitsprak. En passant legt Grisham uit dat er in de Verenigde Staten tot nu toe 'slechts' vier federale rechters zijn vermoord. Gezien de gevoeligheid van de vonnissen valt dat nog wel mee, zo lijkt hij te redeneren. Nederland heeft geen ervaring met vermoorde rechters, in Italië is dat weer een heel ander verhaal. Hoe dan ook, door de moord kan Bannister een beroep doen op art. 35 van de Federale Regels voor

John Grisham
Blz: 310
ISBN: 9789400500877

Met dank aan A.W. Bruna

Criminele Procedures. Op basis hiervan kan een gevangene vrijkomen als hij een misdaad kan oplossen waarbij de FBI in het onderzoek betrokken is.

Geraffineerd juridisch wraakplan

Grisham ontvouwt met dat artikel van de Federale Regels voor Criminele Procedures een geraffineerd juridisch wraakplan. Om in aanmerking te komen voor vrijlating, moet Bannister in het kroongetuijgenprogramma stappen, een justitieel middel dat voor flink wat spanningen kan zorgen. Ook de Nederlandse justitie heeft dat gemerkt. Medio 2007 lekt uit dat de Antilliaanse Hells Angel Angelo Diaz overhoop ligt met het KLPD-team van het getuigenbeschermingsprogramma. En Peter la S. is intussen vermoedelijk de meest lastige (en duurste) Nederlandse kroongetuijge ooit.

Grisham heeft eerder geschreven over een constructie die hier een beetje op lijkt. In

De Deal (2005) moet een man de Verenigde Staten verlaten om niet meer terug te keren. Die bewuste hoofdpersoon wordt in het buitenland ondersteund, maar hij schudt uiteindelijk zijn begeleiders af. Grisham presenteert opsporingsambtenaren als mensen die uiteindelijk om de tuin te leiden zijn. Ook in *De Afperser* heeft Bannister de regie in handen. Grishams sympathie ligt bij de *underdog*. De Amerikaanse overheid moet burgers beschermen en niet frustreren. Gebeurt dat niet, dan mag je flink van je afbijten.

En dat is Bannister wel toevertrouwd. De lezer leert hem kennen als een man die het van zijn hersenen moet hebben. De ex-advocaat zal geen vuist opheffen; nee, Bannister gebruikt liever mensen, soms met hun medeweten. Al lezend krijg je zo geen echte band met hem. Aanvankelijk moet hij heel principieel in het leven hebben gestaan, maar na een verblijf in de gevangenis is er geen ruimte meer voor ethische beslommeringen.

Lekkerste voor het laatst

Grisham heeft een makkelijke pen. Als lezer ga je moeiteloos door het verhaal. De auteur doseert slim allerlei feiten waardoor je gaandeweg enorm gaat meeleven met de terugvechtende advocaat. Maar verwacht echter geen juridische hoogstandjes. Alle procedures zijn door een leek goed te volgen, Grisham bedient ten slotte een breed publiek. Een nadeel is dat een geoefende lezer het hier en daar wat aan ziet komen. Het goede plot - het meest bijzondere van dit boek - maakt echter veel goed. Geen flauwe raffelrandjes, geen laffe verklaringen die je achteraf een onbevredigend gevoel geven. Een beetje advocatenkantoor zorgt er dit jaar voor dat *De afperser* in het kerstpakket zit.